

Силабус курсу

Соціокультурний потенціал регіону

Ступінь вищої освіти – **перший (бакалаврський)**
Галузь знань – **02 «Культура і мистецтво»**
Спеціальність – **028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»**
Освітньо-професійна програма – **«Менеджмент соціокультурної діяльності»**
Рік навчання: 4
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Світлана Анатоліївна Байталюк

Контактна інформація

Опис дисципліни

Процвітання кожної держави та її регіонів безпосередньо залежить від способів мобілізації ресурсного потенціалу. Багаті природні, культурні та людські ресурси України дають їй підстави претендувати на досягнення високих стандартів якості життя і достатніх умов для національної безпеки. Тому існує суспільний запит на нову державну регіональну політику, спроможну здійснити модернізацію на місцевому рівні шляхом ефективного використання ресурсного потенціалу регіонів.

Діяльність територіальних громад значною мірою визначається тим, наскільки результативно вони використовують соціокультурний потенціал, що є в їх розпорядженні. Саме соціокультурні ресурси формують духовні, культурні, інтелектуальні, мистецькі цінності суспільства, які, у свою чергу, виступають потужним маркером національної ідентичності.

Тернопільський адміністративний регіон характеризується високим природним, а відповідно туристично-рекреаційним потенціалом, цінною етнокультурною спадщиною, а також унікальними історико-культурними пам'ятками, що мають непересічне значення для збалансованого соціокультурного розвитку західноукраїнських областей та України у цілому.

Синергетичне поєднання управлінського, секторального та територіально-просторового вимірів формує актуальність вивчення академічного курсу «Соціокультурний потенціал регіону», що є складовою частиною програми підготовки бакалаврів спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Метою навчальної дисципліни «Соціокультурний потенціал регіону» є формування у студентів сучасних професійних компетентностей з проблем забезпечення узгодженого впливу органів публічної влади на розвиток ресурсного потенціалу регіонів, а також з питань змістовної структури та якісного інформаційного забезпечення соціокультурного портрета Тернопільського адміністративного регіону.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Теоретичні основи формування ресурсного потенціалу регіону	Розуміти категорії «регіон», охарактеризувати предмет курсу, його мету та завдання. Визначити поняття регіон, регіоналізм, регіоналізація як об'єкти вивчення. Класифікувати ресурси. Давати визначення базових понять ресурсного потенціалу. Аналізувати складові ресурсного потенціалу регіону	опитування, тестування
2 / 2	Тема 2. Соціально-інфраструктурний потенціал регіону	Давати визначення соціально-інфраструктурного потенціалу. Аналізувати сутність та особливості формування соціальної інфраструктури регіону. Характеризувати складові соціальної інфраструктури регіону. Оцінювати значення соціокультурного сектора у складі соціально-інфраструктурного середовища	опитування, тестування
2 / 2	Тема 3. Регіональне життя окремих територій України	Характеризувати специфіку розвитку сільських територій. Знати особливості функціонування приморських регіонів. Аналізувати пріоритети монофункціональних промислових територій. Обґрунтовувати механізми вдосконалення життєдіяльності міст. Називати ознаки розвитку віддалених гірських територій	опитування, тестування
2 / 2	Тема 4. Регіональний розвиток України на тлі євроінтеграційних процесів	Аналізувати особливості регіонального життя у країнах ЄС. Визначити механізми регіонального розвитку в Україні. Обґрунтовувати залучення громадськості до регіонального розвитку в Україні. Характеризувати специфіку єврорегіонального співробітництва. Знати специфіку транскордонного співробітництва за участю України	опитування, тестування
2 / 2	Тема 5. Інновації державної регіональної політики	Розуміти підходи до визначення пріоритетів регіонального розвитку. Називати стартові умови соціального функціонування регіону. Апробувати шляхи вдосконалення регіональних пріоритетів розвитку. Визначити цілі та напрями державної регіональної політики	опитування, тестування
2 / 2	Тема 6. Фактори використання ресурсного потенціалу регіон	Обґрунтовувати оновлення Державної та регіональних стратегій регіонального розвитку. Характеризувати значення зосередження зусиль у сферах організаційно-управлінського та	опитування, тестування

		соціально-економічного впливу. Враховувати особливості наявного ресурсного потенціалу регіону. Аналізувати забезпечення інституційної підтримки органів публічної влади та громадськості	
2 / 3	Тема 7. Соціополітичне та етнокультурне районування України	Пояснювати суть і внутрішню структуру соціополітичного та етнокультурного розмежування. Знати індикатори і стадії розвитку соціополітичного та етнокультурного районування. Називати основні підходи до районування України. Характеризувати соціополітичні та етнокультурні регіони України	опитування, тестування
2 / 2	Тема 8. Галичина як етнокультурний регіон	Володіти знаннями про ментальні та національні ознаки Галичини через призму історичного минулого. Аналізувати демографічні та економічні показники краю. Освоїти етнічні та конфесійні параметри регіону. Мати уявлення про ідеологічні та електоральні характеристики Галичини. Обґрунтовувати роль регіональної еліти, її участь у загальнодержавних процесах	опитування, тестування
2 / 2	Тема 9. Рекреаційно-туристичні ресурси регіону	Знати сутність та класифікувати рекреаційно-туристичні ресурси. Володіти базою знань про туристично-рекреаційне районування України. Оцінювати природні туристично-рекреаційні ресурси регіону. Аналізувати суспільно-історичні туристичні ресурси регіону. Розуміти регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України	опитування, тестування
3 / 2	Тема 10. Туристично-рекреаційний потенціал Тернопільської області	Оцінювати туристичний путівник адміністративного регіону. Знати рекреаційне районування Тернопільської області. Характеризувати заповідні території екологічного туризму регіону, і зокрема пам'ятки природи Тернопілля. Розуміти значення християнських святинь Тернопільщини. Визначати роль державних історико-архітектурних заповідників Тернопілля	опитування, тестування
3 / 2	Тема 11. Історико-культурний потенціал міста Тернопіль	Аналізувати історико-культурну спадщину Тернополя як невід'ємну частину історії Галицького регіону. Називати і характеризувати пам'ятки археології, історії та культури місцевого значення у Тернополі. Презентувати пам'ятки архітектури та містобудування, а також пам'ятки монументального мистецтва Тернополя. Пропонувати програму збереження культурної спадщини Тернополя	опитування, тестування

2 / 3	Тема 12. Креативне місто Тернопіль як сучасний соціокультурний простір	Характеризувати процеси, суб'єкти і детермінанти розвитку міста. Розробляти урбаністичні проекти у контексті національної безпеки. Оцінювати сьогодення тернопільського культурно-мистецького життя. Застосовувати інноваційні підходи для міських івентів. Визначати зв'язок між творчістю, культурою та бізнесом у місті Тернопіль	опитування, тестування
-------	--	--	------------------------

Літературні джерела

1. Окаринський В. Тернопіль: Місто, Люди, Історія (Від давнини до 1991 року). Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2017. 512 с.
2. Вступ до міжнародного регіонаознавства: навч. посіб. / М. С. Дорошко, П. М. Ігнат'єв, Р. А. Кривонос та ін.; за ред. . М. С. Дорошка. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 247 с.
3. Тернопільщина в стилях: огляд / Вітенько С. В., Дорош Т. М., Кримська М. О., Пашинська А. С.; за ред. Дорош Т. М. Київ : видавництво «Сирени», 2020. 42 с.
4. Пам'ятки архітектури й містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання / За ред. А. П. Мардера, В. В. Вечерського. Київ, 2000. 327 с.
5. Давимука С. А., Федулова Л. І. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови : монографія; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України». Львів, 2017, 528 с.
6. Алешугіна Н. О., Барановська О. В., Барановський М. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник. Чернігів: ЧНТУ, 2015. 492 с.
7. Атаманчук З. А. Формування мережевої туристичної індустрії як форма глобальної інтеграції країн. *Економічний простір*. 2019. № 141. С. 49–64.
8. Бондаренко Ю. Г., Кулиняк І. Я., Страхорчук К. О. Зарубіжний досвід функціонування туристичних кластерів. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 5. С. 31–37.
9. Босовська М. В. Інтеграційні процеси в туризмі: монографія. Київ: КНТЕУ, 2015. 832 с.
10. Давидова О. Особливості застосування інновацій у розвиток туристичної галузі України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2015. № 7 (172). С. 65–69.
11. Коломієць К. В. Концептуальні положення формування таксономічних одиниць територіальної організації суспільства на субрегіональному рівні. *Географія та туризм*. 2016. Вип. 36. С. 180–190.
12. Коломієць К. В., Сич В. А. Транс'європейська мережа туристичних пішохідних маршрутів. *Географія та туризм*. 2017. Вип. 40. С. 18–28
13. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник. Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.
14. Мальська М., Зінько Ю. Типи і моделі кластерів сільського туризму в Україні. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. 2018. Вип. 2. С. 8–23.
15. Муска К. К. Теоретичні підходи до розуміння сутності дефініцій «рекреаційні ресурси» та «рекреаційний потенціал». *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 521–526.
16. Панченко Т. Ф. Ландшафтно-рекреаційне планування природно-заповідних територій. Київ : Логос, 2015. 176 с.
17. Топчів О. Г., Яворська В. В., Ніколаєва О. І. Географічні складові предметної області

рекреаційно-туристичної діяльності. *Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та геологічні науки*, 2016. Том 21. Вип. 2(29). С. 171–185.

18. Топчієв О. Г., Сич В. А., Яворська В. В. Концепція рекреаційного середовища регіону та її понятійно-термінологічне структурування. *Вісник Одеського національного університету. Серія Географічні та геологічні науки*. Одеса, 2020. Том 25. Вип. 1 (36). С. 157–173.

19. Бабаєв В., Новікова М. Сучасні підходи до зберігання та нарощення ресурсного потенціалу територіальної громади. *Держава та суспільство*. 2018. № 4. С. 197–201.

20. Чикало І. В. Управління ресурсним потенціалом об'єднаних територіальних громад на засадах стратегічного підходу. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. Вип. 36. С. 97.

21. Український державний інститут культурної спадщини. URL: <https://www.spadshina.org.ua/>. (дата звернення: 29.02.2024).

22. Музейний простір України: Портал музейних ресурсів. URL: <http://prostir.museum.ua>. (дата звернення: 29.02.2024).

23. Офіційний сайт Всеукраїнського проекту «7 чудес України». URL: <http://https://7chudes.in.ua/>. (дата звернення: 29.02.2024).

24. Презентаційний туристичний сайт Тернопільщини. URL: <http://www.ternotour.com.ua>. (дата звернення: 29.02.2024).

25. Указ Президента України №329/2020 Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3292020-34717>. (дата звернення: 29.02.2024).

26. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>. (дата звернення 29.02.2024).

27. ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України» URL: <https://ird.gov.ua/>. (дата звернення 29.02.2024).

28. Департамент культури та туризму Тернопільської ОВА. URL: <https://culture.te.gov.ua/>. (дата звернення 29.02.2024).

29. Тернопільський туристично-інформаційний центр. URL: <https://www.facebook.com/ticternopil/>. (дата звернення 29.02.2024).

30. Тернопільський обласний центр охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. URL: <https://centr-pamiatok.te.ua/>. (дата звернення 29.02.2024).

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання*: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- *Політика щодо відвідування*: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціокультурний потенціал регіону» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) = макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання по 35 балів) = макс. 70 балів	

Шкала оцінювання

за шкалою ЗУНУ	за національною шкалою	за шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)